

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XII. tečaj.

—✿ V Gorici 1905 ✿—

10. zvezek.

O pobožnih pogovorih.

(Po dopisu nekega tretjerednika.)

„Spet vam povem, da, če se dva izmej vas zedinita na zemlji v čemerkoli, kar prosita, se jima bo zgodilo od mojega očeta, ki je v nebesih; zakaj, kjer so dva ali trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz v sredi mej njimi.“ Tako govori Jezus po sporočilu svetega Matevža (18, 19, 20) o veliki moči skupne molitve. Jaz bi pa rad nekoliko govoril z Vami, predragi bratje in sestre ljubega tretjega reda in vsi braveci «Cvetja», o koristi in potrebi pobožnih govorov, ki so tudi povzdigovanje serca h Bogu, kaker molitev, in nas navdajajo z dobrimi mislimi in željami, spodbujajo h dobrim sklepom in njih izpeljevanju. Resnično je tudi, da so Bogu dopadljivi; saj nam je spet znano iz evangelija (Luk. 24, 13), ko sta šla dva izmej učencev Jezusovih v terg Emaús in sta se po poti grede mej seboj pogovarjala o Jezusu, da se jima je on pridružil v podobi tujca in, dasiravno je ko Bog vedel, o čem govorita, ju je vender prijazno vprašal: «Kakšni so ti pogovori, ki jih imata gredoč mej seboj in sta žalostna?» Znano vam je, dragi bratje in sestre, kako ju je potem začel učiti in jima pisma razlagati, kako je šel ž njima v hišo, kjer sta mislila ostati, in kako sta ga spoznala po tem, kaker je vzel kruh

in blagoslovil ga in prelomil ter jima dajal. In ko je nato izginil, sta rekla eden drugemu: «Ali ni bilo najuno serce goreče v naju, ko nama je govoril po poti in ko je nama razlagal pisma?» — O, kako neizrečeno sta bila srečna ta dva učenca Kristusova, ko sta se o božjih rečeh pogovarjala s Kristusom samim? Mi tolike sreče na tem svetu ne moremo pričakovati, to je očitno. Vender pa smemo biti prepričani, da je tudi pri nas in mej nami Jezus, keder se pogovarjamo o Bogu in božjih rečeh. Da bi se to le kaj bolj pogostoma godilo! Ali posvetni ljudje so v posvetne skerbi zatopljeni; za duhovne pogovore nimajo ne veselja ne znanja, ki bi bilo potrebno. In taka je dandanašnji velika večina. Mi, dragi bratje in sestre sv. Frančiška, pa nismo posvetni ljudje, ali vsaj nimamo biti. Mi moramo torej veselje imeti za to, kar je božjega. Tudi imamo več prilike in večo dolžnost, da si pridobimo potrebnega znanja. Mi moramo po vsem tem radi mej sabo in, kjer imamo prilžnost za to, tudi z drugimi ljudmi se pogovarjati o svetih in božjih rečeh. Tako bomo h dobremu spodbujali eden drugega in pripomogli, kar je v naši moči, da oživi pravi kerščanski duh tudi mej mlačnimi, posvetnimi in zanikernimi kristijani. Najprej torej moramo mi veselje imeti za take pogovore. In kako ga ne bi imeli, če smo res nekoliko topli za svoje kerščansko prepričanje, če smo v resnici pravi duhovni otroci sv. Frančiška, ki je bil ves serafinski, ves v ognju ljubezni božje. Ko dobri sinovi in hčere svetega Frančiška moramo tudi mi imeti serca polna ljubezni do Boga Očeta, ki nas je vstvaril, do Boga Sinu, našega Gospoda Jezusa, ki nas je odrešil, do Boga svetega Duha, ki nas razsvetljuje, posvečuje, okrepčava in tolaži. Kaker sv. Frančišek moramo tudi mi ljubiti Mater božjo in svete božje angelje in svetnike; zlasti moramo mi ljubiti svetega očeta Frančiška samega, njega, ki je tolikanj ljubil in še na smertni postelji blagoslavljal vse svoje otroke, tiste, ki so tedaj živeli, in tiste, ki so imeli živeti v prihodnjih stoletjih do konca sveta, torej tudi nas. In česer je serce polno, o tem usta govorijo. (Mat. 12, 34. Luk. 6, 45).

Iz življenja svetnikov vemo, koliko veselje so njim delali duhovni pogovori. Saj se gotovo spominjate, predragi bratje in sestre, na sv. Benedikta in njegovo sestro sveto

Školastiko. Sv. Školastika je prišla vsako leto pogledat svojega brata Benedikta, da se je ž njim pogovorila o božjih rečeh. Neko leto sta se pogovarjala cel dan do večera in še zvečer se Školastika ni mogla ločiti, prosila je Benedikta, naj ostane pri nji tudi čez noč, kjer sta se bila sešla, v hiši blizu Benediktovega samostana. Benedikt se ni vdal prošnji, ali Školastika je v solzah prosila Boga in Bog je poslal nevihto in ploho, da Benedikt in menihi, ki so ga spremljali niso mogli izpod strehe. Prisiljeni so ostali in Benedikt in Školastika sta čula v svetih pogovorih celo noč. (Rogač, življenje svetnikov 1. zv. str. 188). Nekaj podobnega vemo tudi o sv. očetu Frančišku in sv. Klari. Jako ljubeznivo je popisano v «Povestih iz življenja sv. Frančiška in njegovih svetih bratov» (v 1. letniku «Cvetja» na str. 81 in dalje), kako je bila sveta Klara z eno svojih duhovnih sester pri Sv. Mariji Angeljski se sv. očetom Frančiškom in drugimi brati pri obedu in kako je sv. Frančišek visoko in čudovito govoril o Bogu, tako da so vsi, zamaknjeni v božje sladkosti, pozabili na telesno hrano. Res je, tolikega duhovnega veselja, kaker Benedikt in Školastika ali Frančišek in Klara mi takih pogovorov malo zmožni, slabotni ljudje ne bomo dosegli, vender po meri svoje slabosti bomo gotovo imeli veliko in resnično korist tudi mi. Z duhovnimi pogovori si bomo razširili znanje tega, kar nam je najpotrebniše vedeti, da bomo napredovali v pobožnosti in si kaj pridobili, kar bomo seboj vzeli, ko bo treba iti domov na oni svet. Poživili si bomo vero; saj izvira nevera zlasti iz nevednosti; pokrepčali in vterdili si bomo upanje večnih dobrot, ki so nam obljubljene; vneli in povzdignili bomo v svojih sercih ljubezen do Boga, ki nas ljubi od vekov z neskončno, božjo ljubeznijo. Tako bomo osrečili svoje življenje in okrepčali dušne moči, ki jih potrebujemo v bojih in bridkostih tega sveta. Poguma polno, veselo serce pa vzderžuje tudi naše telesno zdravje. Pobožni pogovori nam morejo torej tudi v časnih potrebah koristiti; vsaj posredno nas morejo delati pripravne, da si zaslužimo svoj vsakdanji kruh in moremo pomagati sebi in bližnjemu.

In bližnjemu! Da, prav bližnjemu moremo koristiti z lepimi pobožnimi pogovori skoraj kaker sami sebi ali še bolj ko sami sebi. Ke bi družega ne bilo, kolik dobiček je

že to, da ž njimi zabranimo slabe, opravljanje in obrekovanje, ki je tolikanj navadno mej posvetnimi ljudmi, in žal, da tudi mej takimi, ki nočejo biti posvetni, ki veljajo navadno celo za pobožne. Ali ne le hudo se zabrani, more se naravnost tudi mnogo dobrega storiti bližnjemu s pobožnimi pogovori. Tako se torej lepo goji ljubezen do bližnjega in dopolnjuje velika zapoved Kristusova, ki je rekel: „Ljubite se mej seboj, kaker sem jaz vas ljubil“ (Jan. 13, 34).

Pa morda se bo kedo izgovarjal: „Kaj hočem govoriti pobožnega, ker nič posebnega ne vem? Ali bom pravil, koliko krat hodim h spovedi, ali kaj dobivam za pokoro in kako jo opravljam? Ali bom pripovedal, za koga darujem sveta obhajila in odpustke, koliko rožnih vencev izmolim, koliko križevih potov opravim, v koliko bratovščin sem zapisan, koliko škapulirjev nosim in kakih barev, koliko pobožnih zdihljev zdihnem vsaki dan? Ali se bom hvalil, da toliko in toliko dam vbogaime za papeža in za cerkve in za misijone in za zamorčke, da nikoli ne pijem ne vodke, ne vinca, da se postim ob suhem kruhu trikrat na teden, da ob sobotah ne jem sadja in slaščic Materi božji na čast? Ke bi vse to res bilo, ali bi pameten človek to komu pravil? In ke bi, kedo bo poslušal takega svetnika?“

V resnici, kaj tacega ti ni treba praviti; ponižen in pameten kristijan sploh sam o sebi in svojih dobrih delih ne govori, razen v skrajni sili in potrebi. Pobožni pogovori morajo imeti seveda kaj družega v sebi, da bodo vredni tega imena. Kaj pa? boste vprašali morebiti. Gotovo pač to, kar je ob kratkem obseženo v katehizmu. Obširniše se razlaga v cerkvi v pridigah in kerščanskih naukah. Te pridno poslušajmo, pa nam nič ne bo zmanjkovalo stvari za naše pobožne pogovore. Tudi si bomo vse bolje zapomnili, ako bomo pozneje sami in z drugimi premišljevali, kar smo slišali v nedeljo ali praznik v cerkvi. Celu pridigarjem bo to koristilo, ker bodo z večim veseljem in prizadevanjem govorili, ko bodo vedeli, kako jih poslušavci napeto poslušajo in kako potem skozi cel teden mej sabo prevdarjajo in pretehtujejo, kar so jim povedali v pridigi ali kerščanskem nauku. Seveda nimamo mi govoriti, kaker bi jim bili za sodnike postavljeni, ne oponašati jim kake slabosti ali posebnosti v jeziku in obnašanju, kako čudno n. pr. ta ali oni

kako besedo izrekuje, kako zavija in poje, kako maha z rokami ali razbija, ali kakove druge morda celo smešne navade ima.

Ali pridige in kerščanski nauki dandanašnji niso edini studenci pobožnih pogovorov, kaker so bili v tistih sivih starih časih, ko ljudje še niso znali brati in tudi ke bi bili znali brati, niso imeli kaj. Dandanašnji imamo šole povsod in knjig vsakoverstnih obilo naprodaj, zlasti pa cele skladanice pobožnih knjig. Koliko je taciš izdala že samo družba sv. Mohorja! Da bi jih ljudje, ki jih plačujejo, le tudi res brali! Ali tu bi vedel mariskedo več žalostnega ko veselega povedati. Koliko teh knjig ostane neprerezanih, dokler v prahu in trohnobi konec vzamejo! Koliko jih otroci razlečejo in raztergajo! Toliko lepega berila, ki ga nihče ne bere! Toliko denarja zaveržnega vsako leto! Želeti bi bilo skoraj, da bi naša častitljiva družba izdajala menj, pa vse vezano. Tako bi se morda več zares prebralo ali vsaj ohranilo za poznejše bravece. — Pa ne le knjige, tudi pobožni časopisi nam prinašajo obilo tvarino za pobožne, koristne in svete pogovore. In ti so po primeroma tako nizki ceni, da si je lahko naročiti vsaj enega ali družega. Zlasti pa bi si morali vsi udje našega tretjega reda, ki znajo brati, naročati „Cvetje“; saj je „Cvetje“ naš list in edino iz njega moremo prav spoznati svoj red in vse, kar se ga tiče. In kaj bi bilo primerniše za brate in sestre tretjega reda, kaker da se v svojih pobožnih pogovorih najprej spominjamo tega, kar smo brali v „Cvetju“, da to, koliker moremo, eden drugemu pojasnimo in v korist in dobiček si obrniti skušamo.

Ali morda bo dejal ta ali oni: „Pri nas imamo dosti dela, nimamo časa brati vseh teh knjig in časopisov“. Kaj naj odgovorimo mi na to? Prijatelj, tako bi mu lahko rekli, vseh teh knjig in časopisov ti ni treba brati, beri le neketere in tiste dobro; kedo drugi bo bral druge, in tako bosta imela eden drugemu kaj povedati. Pa če najde kateri v svojih knjigah in časopisih kaj prav posebno lepega in imenitnega, naj le tudi drugemu priporoči, da tudi on prebere. Izjemoma se že more zanesljivemu človeku posoditi knjiga ali časopis, v zaupanju, da verne pošteno berž ko bo prebral; sploh to seveda ni priporočati, ker se le pre-

rado zgodi, da se posojene reči ali zgubijo, ali po dolgem čakanju raztergane in zamazane nazaj dobe. — Brati torej, to je treba dandanašnji vsakemu človeku, če hoče kaj naprej v kateri koli si bodi reči. In zakaj bi tudi sicer šole imeli in drago plačevali? Največega pomena pa je gotovo tisto branje, ki nas uči prav živeti, namreč tako živeti, da dosežemo tisti cilj, za kateri smo vstvarjeni. Berila se od vseh strani ponuja obilo. Najbolj se vriva tisto, ki je najslabše, sovražno duhovščini, cerkvi, veri, celo tako, ki naravnost Boga taji. Mi tretjeredniki imamo torej veliko dolžnost, zavračati in zatirati strupene gobe, najsi bodo knjige ali časniki, razširjevati pa, koliker je v naših močeh, dobre kerščanske, katoliške liste, — vender pa, recimo odkritoserčno, politične le zmerno in previdno, ker se ž njimi jako mnogo časa zgubi brez prave koristi. Ali vernimo se k našim pobožnim pogovorom! Tudi proti njim se bo lahko - da kedo oglasil, da ni časa zanje, ali da ne ve s kom bi govoril take reči in kako bi se lotil. Časa? Časa je dandanašnji res malo in zmirom menj. Ali, prijatel, saj tega nihče ne misli, da pusti svoje delo, in deni roke na križ, da boš govoril s to ali ono svetnico o nebeških sladkostih. Če greš orat ali sejat, če mlatiš ali veješ, kosiš ali derva sekaš, res ne moreš dosti govoriti zraven, in tako so še mnoga druga dela, ki jih je treba skoraj le molče opravljati. Ali so tudi taka dela, kaker sam dobro veš, ko se ljudje lahko in radi pogovarjajo. In so tudi druge prilike, ko se kratkočasijo sè vsakoverstnimi pogovori, na poti postavim, ali ob času počitka ob nedeljah in po zimi itd.

Namestu da bi govorili tedaj kake prazne ali morda celo pregrešne ropotije, govorimo kaj lepega in koristnega, zlasti, kar nam more največ koristiti, pogovorimo se o Bogu in tem, kar je božjega, o božjih zapovedih, kako jih izpolnujemo, o božjih obljubah, kako se jih vredne izkazujemo. Prilik torej k pobožnim pogovorom ne manjka; največ jih imamo seveda pri svojih domačih, zlasti stariši pri svojih otrocih. Te naj že iz mladega privadijo na take pogovore. Otroci se bodo tako mnogo lepega naučili, da sami ne bodo vedeli, kedaj. In ne le za pobožnost jim bo to koristilo; če bodo stariši dobro vodili take pogovore, ne da bi le zmirom sami pripovedovali, temuč tako, da bodo tudi otroci imeli

priliko kaj govoriti, se bodo učili ti pri tem lepega, veza-nega govorjenja, jezik se jim bo vgladil, da jih bo prijetno poslušati, in, kar je zlasti potrebno, tudi samostojno in prav misliti se bodo učili. To bo za otroke jako dobra šola še preden začno prav za prav v šolo hoditi. Pozneje, ko se v šoli uče kerščanski nauk, naj stariši tudi ne pozabijo nanje; naj jih le pogostoma poprašujejo to in ono, kar so slišali v šoli; ne sicer, kaker bi jih teli izpraševati, ali so se kaj naučili na pamet ali ne; naj ne skerbijo tolikanj, da bodo imeli otroci nauke v glavi in spominu, veliko bolj, da jih bodo imeli v razumu in pa v sercu. Poslednje je najpoglavitniše in ravno na to morajo stariši prav posebno misliti, ker je v šoli pri množici otrok komaj kaj mogoče.

Tudi z drugo družino se imajo pri raznih skupnih delih, ki se opravljajo v hiši, jako lahko pobožni pogovori, namestu da bi se stare storije ali prazne novice razkladale, ali, kar bi bilo še dosti hujše, dobro ime jemalo bližnjemu z opravljanjem ali celo z obrekovanjem. Bolj redke so pa navadno priložnosti, ko se more človek s kakim dobrim prijateljom ali prijateljico lotiti pobožnega pogovora, ali celo s kakim tujim človekom. Keder so okoliščine vgodne, naj se le poprime, samo, da ne bo siten in nadležen, ker bi utegnilo to bolj na škodo biti pobožnosti ko na hasen. Posebno lepo priliko imajo dostikrat tisti, ki hodijo po hišah delat, kaker šivilje in krojači. Od takih se lahko tudi že kaj več pričakuje, ker imajo priložnost večkrat ponavljati svoje pogovore in povesti. Pa seveda pridige naj ne bodo; če tudi imajo oni, tako rekoč, prvo besedo, naj dajo vender tudi drugim, ki so poleg, seči vmes, da povejo svoje misli in pomisleke. Semtertja se zna primeriti, da bo kedo kaj terdil, kar se ne vjema s katoliške vero, bodisi iz nevednosti, ali pa tudi iz hudobe in nevernosti, ki se dandanašnji po slabih časnikih tudi mej preprosto ljudstvo širi. Proti takim ljudem je treba velike previdnosti. Sicer, če so še dobre volje in le nevedni, ne bo težko najti pomoč. Drugači je pa pri zapeljanih in pohujšanih ljudeh. S takimi ima tudi dobro izveden zagovornik težko delo. Navadno bo najbolje ne spuščati se ž njimi v nobene pravde, ker si ne dajo nič dopovedati. O njih veljajo Kristusove besede: «Ne dajte svetega psom in svojih biserov ne verzite pred svinje!»

(Mat. 7, 6.) — Če pa prilika tako nanese, da je vender le treba govoriti v obrambo svete vere že zavoljo drugih, ki poslušajo, ne bojmo se povzdigniti svojo moško besedo. Seveda je treba zato že kaj več brati in študirati, zlasti tako imenovane apologetične spise, kaker jih je nekaj izdanih tudi v naši slovenščini, bodisi v posebnih knjižicah ali pa v „Rimskem katoliku“ in „Katoliškem Obzorniku“, znanih dveh modroslovnih časopisih, ki sta pa pisana večinoma seveda le za študirane ljudi, ne za preproste tretjerednike na kmetih. Preprost tretjerednik se bo najlažje branil zoper napade ošabnih brezverskih zabavljevcev s tem, da mi rimsko-katoliški kristijani verujemo to, kar so verovali najboljši, najumniši, najučenejši ljudje, ki so bili na svetu skozi 19 stoletji — naša vera torej ni neumna. Vera nevernikov pa je neumna, kaker že v stari zavezi pravi sveto pismo: „Neumnež pravi v svojem sercu: Ni Boga!“ Tudi to je vera; kedor pravi, da ni Boga, veruje, da ga ni, ve pa nič ne. In komu veruje? Hudobnim in neumnim ljudem. Tako je tudi vse tisto veri nasprotno tako imenovano «znanstvo» le vera in ne znanje, pa ne pametna vera, temuč prazna vera neumnega spridenega sveta. Kam pelje taka vera, to vidimo posebno jasno na Francoskem. Po sadu se drevo spozna. Vera Kristusova je povzdignila človeka do angeljske popolnosti, nevera ga ponižuje mej divjo zverino.

Sklenimo to premišljevanje z besedami svetega cerkvenega učenika Frančiška Salezija v Filoteji III. delu, 25. poglavju: „Ako tedaj, Filoteja, zelo ljubiš Boga, boš mnogokrat govorila o Bogu v prijaznih pogovorih z domačimi, prijатели in sosedi. Govori pa vselej v Bogu kaker o Bogu, t. j. spoštljivo in pobožno, ne ponosno in pridigarsko, marveč kaker po angeljskem navdihovanju. Ne govori torej o Bogu in pobožnosti nikoli brez prevdarka, kaker iz navade in za kratek čas, marveč vselej pazljivo in pobožno. To ti pravim zato, da bi te obvaroval neke posebne nečimernosti neketerih ljudi, ki se radi kažejo pobožne“. . . pa v resnici niso taki, kaker se kažejo. —

Naposled bodi povedano, da so to večinoma misli, če tudi ne skoz in skozi besede našega prijatelja F r a n č i š k a K o l a r j a, tretjerednika v Lazih blizu Planine. On ob tej

priliki brate in sestre 3. reda in vse bravce „Cvetja“ serčno pozdravlja.

Gospodova molitev v premišljevanjih.

III. Premišljevanje.

Pripravljavna molitev.

Postavi si živo pred oči, kako so si sveti aposteljni na vso moč prizadevali, da bi si ljudje odpuščenje svojih grehov izprosili, in jih obvarovali, da se ne vernejo vanje.

1. Premislek.

Peta prošnja: «Odpusti nam naše dolge, kaker tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom».

Kaj ti pomaga časni kruh in kaj ti koristi celo čudoviti nebeški kruh, če je tvoja duša mertva v grešnem dolgu? — V smertnem grehu vživan ti je nebeški kruh v smert in sodbo. Kako potrebna ti je zato ta prošnja, ker, oh! kako velik je tvoj dolg pred Bogom, tvoj vsakdanji dolg! Saj pade pravični sedemkrat, to se pravi pogosto. — Ali, ako ti naj Bog odpusti, moraš ti poprej odpustiti; v tem ko se v tej prošnji kot grešnika spoznaš, se zavežeš s pristavkom: „kaker tudi mi odpuščamo itd.“ k miru in spravi se svojimi brati, in prosiš ob enem za milost, da bi mogel deržati tisto največo zapoved kerščanstva, namreč ljubezen do sovražnikov, povračilo hudega z dobrim. Pazi, da ta prošnja ne bo kedaj tvoja lastna obsodba; Jezus nam je namreč obljubil odpuščenje naših grehov le, če tudi mi odpustimo svojim sovražnikom: „Ako odpustite ljudem njih pregreške, bo tudi vam vaš Oče nebeški odpustil vaše pregrehe. Ako pa ne odpustite ljudem, tudi vam vaš Oče ne bo odpustil vaših pregreškov“ (Mat. 6, 14. 15). Prosi posebno v tej prošnji, naj edinost in spravljivost vlada v tvoji občini ali v tvoji domači hiši, in kaker megla pred solncem, tako naj zgine vsaka zopernost in nespravljivost, posebno pri tistih, ki vkup molijo: „Odpusti nam naše dolge, kaker tudi mi odpuščamo svojim dolžnikom“.

2. Premislek.

Šesta prošnja: „In nas ne vpelji v skušnjava.“

Bog nas ne skuša naravnost, to se pravi On — kot neskončno sveti — nas ne more nikoli v greh vabiti; pa On pripusti skušnjava kot potrebno kazen ali poskušnjo za nas. Torej ne le bati se nimamo skušnjav, ali zastran njih maloserčni ali nepoterpežljivi biti, moramo jih v nekakem pomenu celo želeti. Saj je Jezus Kristus sam bil skušan, saj so ljubljenci božji, svetniki, najtežavniše skušnjave imeli in vsakdanja skušnja kaže: bolj ko je kedo svet, bolj je skušan. Ako tedaj moliš: „ne vpelji nas v skušnjava“, misliš tako skušnjava, ki bi te mogla premagati. Ne iz boječnosti hočeš skušnjave prost biti, ampak spominjajoč se svoje slabosti in grešnosti moliš, da naj tvoj nebeški Oče svojega slabega otroka ne pusti v skušnjava, v kateri bi, zapuščen od njegove milosti, mogel pasti. V znamenje svoje ponižnosti prosi: „ne vpelji nas v skušnjava“, misleč na besede sv. aposteljna Pavla: „Kedor meni, da stoji naj gleda, da ne pade“ (1. Kor. 10, 12.) in če vidiš keterega drugega človeka grešiti, moli: „Gospod, ne vpelji nas v skušnjava“, in pri tej prošnji misli tudi na tvoji skerbi izročene ovčice, ali drugače ti priporočene duše.

3. Premislek.

Sedma prošnja: „Temuč reši nas od hudega“.

To se pravi: Reši nas od hudega duha, ki nas skuša, od greha, h kateremu nas vleče in od vsega, kar v greh vodi in kar je iz greha izešlo. Ta prošnja je torej dostavek k prejšnji, pa še več, v tej prošnji je povzeto vse, kar smo prosili v prejšnjih. Če prosiš namreč za rešitev od hudega, prosiš, da bi se odpravil zadržek, ki se vpira posvečevanju božjega imena, prihodu kraljestva božjega, spolnovanju volje božje, vrednemu prejemanju nebeškega kruha in dosegi odpuščenja ter pomoči milosti božje. — Ali iz greha so izešla tudi časna zla. Kaker moliš v četerti prošnji za nebeški in potem pozemeljski kruh, tako prosiš tudi tukaj najprej za osvobojenje (od duhovnega in potem

telesnega zla. Zato ne imenuje Kristus nobenega določenega zlega, ampak nas uči priprosto moliti : „Reši nas od hudega;“ ker to, kar bi za nas v resnici zlo ali hudo bilo, Bog sam najbolje ve. Ti moliš pogosto očenaš v določeni stiski — Bog pa te ne vsliši. Zakaj ne ? saj si ponižno prosil : „Reši nas od hudega“. Ali vsegavedni Bog dobro ve, da bi ravno tisto, za kar ti moliš, tvoje hudo bilo ; zato ti to ali ono odreče.

Zdaj vidiš čudovito globokost Gospodove molitve in nje pri vsej kratkosti nepozajemljiv obseg. Najlepših in najbolj tolaživnih resnic sv. vere : božjega očetovstva, nebes, presvetega Rešnjega Telesa, odpuščenja grehov itd. se tukaj spominjamo ; najbolj zvišeni nauki lepega zadržanja, kaker posvečevanje božjega imena, spolnjevanje božje volje, odpuščenje sovražniku itd. se nam živo priporočajo in vse redovne čednosti, posebno poveličevanje Boga, zedinjenje z njegovo božjo voljo, neprenehljiv boj za kraljestvo božje in zoper skušnjave, ter zadovoljnost ze vsakdanjim kruhom, so obsežek Gospodove molitve ; tudi tisočkrat opravljena, vender ne more zoperna postati, ako se v duhu in v resnici moli. — Torej ne opravljaj več te čudežne molitve tako raztreseno in brez skerbi. —

Očenaš ali Gopodova molitev se sklepa z besedo : „Amen“, kar pomeni : „tako bodi“ ; s tem izrekamo željo, naj Bog usliši naše prošnje.

Posl. P. A. G.

Socijalni odlomki.

(Dalje.)

P. S. Z.

Zasluge sv. katoliške cerkve na socijalnem polju.

Če se pregovor : „Nehvaležnost je plačilo sveta“ nad katerim dobrotnikom vresničuje, gotovo v največi meri in najbolj dolgotrajno nad katoliško cerkvijo. Kratek pogled na njene velike socijalne zasluge in kruta preganjanja nasprotnikov nam bodo to jasno pokazala.

Neketeri tajijo, da bi si bila sv. cerkev pridobila kake zasluge v reševanju socijalnega vprašanja; drugi pravijo, da

je bila nekedaj dobra, v „mračnih“ časih srednjega veka, a sedaj, da je prestara in da je za napredkom in omiko zao-
stala; zopet drugi ji odrekajo vsako pravico delati pri re-
ševanju soc. vprašanja in neketeri celo terdijo, da je po-
polnoma nesposobna in nezmožna človeško družbo rešiti iz
socijalnega brezdnja in pripeljati do zemeljskega blago-
stanja. — To so pač hude tožbe, ki morajo peljati do ob-
sodbe, ako so resnične. No, pa hvala Bogu, zgodovina o sv.
katoliški cerkvi ravno nasprotno dokazuje, da so te obtožbe
ali popolnoma neresnične, ali se tičejo le posameznih oseb
in krajev, ne pa cerkve. Sveta cerkev se nam kaže vedno
ko najboljšo zaščitnico nižjih stanov in najzvestejšo pri-
jateljico ljudstva.

Mi proti napadom nasprotnikov nimamo boljšega od-
govora, ko da pokažemo na podlagi zgodovine in resnice,
kako je cerkev pred vsemi deržavami, vstanovami in na-
pravami dosedaj največ storila za rešitev soc. vprašanja,
za omiko in napredek narodov, za zemeljsko blagostanje
in večno srečo človeškega rodu.

S v. k a t o l i š k a c e r k e v j e o d p r a v i l a **suženj-
stvo** Seveda si pri tem ne smemo misliti, da je to storila
kar naenkrat. Delo je potrebovalo mnogo stoletji in je bilo
po različnih razmerah in krajih različno. A vendar je za-
sluga sv. cerkve, da je zuženjstvo odpravljeno.

Da bote pa videli, kolikega pomena je ta zasluga, po-
glejmo malo, kakšno je bilo nekedaj stanje sužnjevi.¹⁾

V starem veku in tudi nekaj stoletji po Kristusu je
bilo imetje in premoženje le v rokah neketerih, tako
imenovanih „prostih“ ljudi. Najmenj dve tretjini je bilo
sužnjevi. Stanje teh je bilo silno žalostno. Sami niso imeli
ničesar, ne hiše, ne posestva, ne obleke ali kaj družega,
kar bi bili mogli svoje imenovati. Če so kaj pridobili ali
prihranili, ni bilo njihovo, ampak gospodarjevo. Še celo
njihove osebne prostosti deržava ni priznavala, še menj
gospodarji. Kaker pri nas živali, tako so jih kupovali in
prodajali. Pri tej sramotni baratiji so sužnji imeli navezano
na vrat tablico, kjer je bila napisana njih moč in njih cena.

¹⁾ Zgodovinski podatki v naslednjem so posneti po: Dr. Brug:
Kontrovers-Lexikon (Sklaverei); Apologetische Vorträge izdani po Volks-
verein; P. Georg Freund: Sociale Vorträge III. Auflage str. 158—187.

Če je kupec zahteval, se je moral suženj tudi sleči, moški kaker ženska. V Rimu in tudi drugod so prištevali sužnje mej orodje. Neki pisatelj pravi: „Trojno orodje je potrebno, da se polje dobro obdela; prvo je nemo, plug in druge priprave; drugo daje nerazločne glasove, vol in konj; tretje govori, to je suženj“. Hrano so dobivali zelo slabo; brez pokrivala in obuvala so morali hoditi, brado in lase nositi neostrižene. Za stanovanje so imeli tisti, ki so na polju delali, podzemeljske jame. Le tiste, ki so bili odločeni za to, da so se bojevali v glediščih sè živalimi, ali tiste, ki so imele služiti gospodarjevi pohotnosti, so redili z boljšo hrano. — In kako so ravnali sè sužnji grozovito! Biči so padali po njihovih telesih za vsako malo stvarco; tudi življenja si niso bili nigdar svesti. Neki Rimljan je dal več sužnjev vreči v ribnik, da so bile ribe bolj okusne; neki drugi je vkažal sužnja živega speči, ker mu ni mesa prav pripravil. Deržavni urednik (pretor) Domicijan je zapovedal križati svojega sužnja, ker mu je bil prepelico snedel. Vem, da se vam, ki to berete, zdi vsa ta stvar prehudo povedana, in se vprašate: „Ali niso mogli sužnji tožiti? Kaj takega bi se bilo moralo kaznjevati!“ Res! Ali sužnji niso imele take pravice, sužnji niso veljali za osebe; oni so bili po mislih tedanjega sveta le blago, s katerim lahko ravna gospodar po svoji volji. In nevsmiljeno so ravnali sè sužnji ne le gospodje, ampak tudi gospe, ki so kaker sedaj tako tudi tedaj hotele biti nežni, lepi spol. Ko so jih sužnje oblačile, so imele v rokah špičasto železno palico. To so vboge sužnjice britko čutile za vsako najmanjšo nepazljivost. — Službe so imeli sužnji različne. Potrebovali so jih za vsakoverstno delo, v hiši, na polju, pri zidanju, sploh povsod. Najhujše so bile zanje pri Rimljanih bojne igre. Pri teh so se morali sužnji, ki so bili nalašč za to pripravljeni, boriti sè živalimi, biki, bivoli, levi, tigri, ali pa tudi mej seboj. Končali so te igre navadno še le, ko so bili vsi sužnji pomorjeni. Seneka piše: „Konec vseh bojujočih mora biti smert.“ — Vprašali bi se lahko: „Zakaj se pa sužnji nisi vperli, če se jim je tako slabo godilo in je bilo njih število tako veliko?“ — Saj so se res vperli, najprej v Siciliji, pa ni nič pomagalo.

Rešitev je morala priti, in prišla je, ne od deržav, ampak od sv. katoliške cerkve. Ko so modrijani učili, da so sužnji nižje verste ljudje, vstvarjeni za delo, in da smejo uživati njihov trud in pot samo neki izvoljenci, tako imenovani olikani krogi, ko je vladalo prepričanje, da je mej bogatimi posestniki in zatiranimi sužnji neskončen prepad, v tem času je prišel na svet Jezus, ki je učil, da smo vsi ljudje otroci enega očeta, ki je v nebesih, da smo vsi mej sabo bratje, da smo pred Bogom vsi enaki!

Kaj takega svet do tedaj ni slišal, to je bil naravnost upor proti cesarjem, poguba za poganstvo, grob zatiravcem gospodarjem, vstajenje terpečim sužnjem. Pred Bogom smo vsi enaki: višji in nižji, gospodarji in sužnji, cesarji in podložni! Ni čuda, da so začeli mogočniki preganjati cerkev, ki je to učila in so nadaljevali boj celih tristo let.

(Dalje prih.)

Litanije Jezusovega Serca.

P. B. R.

(Dalje.)

25. Serce Jezusovo, do smerti pokorno.

Smertni greh krati dalje Bogu ljubezen, ki mu jo je dolžan človek; zakaj sè vsakim smertnim grehom prestopi človek to ali ono zapoved, katero je narekovala Bogu njegova neskončna ljubezen do ljudi. To je peti obžalovanja vredni nasledek smertnega greha, ki je bilo treba zanj zadostiti božji pravici, da ga je izbrisala iz dolžne knjige človeškega rodu. Dolg je bil seveda prevelik, da bi ga mogel poravnati sam človek, zato je moralo zopet poseči vmes vsmiljeno Serce Sinu božjega, moralo je nase vzeti ta dolg in sè svojo pokorščino do smerti potolažiti pravico božjo. Ravno 25. klic nas opozarja na to zadostivno delo božjega Serca — do smerti pokornega.

Le nekaj malega o tem!

Iz vsega življenja Gospodovega zlasti odseva njegova pokorščina, prav posebno lepo pa razodeva Jezus to čednost svojega Serca v svojem bridkem terpljenju.

Pojdiva, cenjeni bravec, v duhu v Jeruzalem, poglejva v dvorano, kjer obhaja Gospod sè svojimi učenci zadnjo večerjo. Zadnji večer njegovega življenja je ta večer. Zato se poslavlja od učencev in jih tolaži z upanjem na svidenje. Potem pa vstane in jim pravi: „Vstanite, pojdimo od tod!“ Kam? čemu vender tako hitro? Kaj namerja? si mislijo učenci. Gospod sam jim vse pojasni: svetu hoče pokazati, kar leta še nikedar ni videl, razodeti mu hoče ljubezni goreče in do smerti pokorno svoje Serce, zato govori: „Da svet spozna, da ljubim Očeta in tako delam, kaker mi je Oče zapovedal — vstanite, pojdimo od tod!“ (Jan. 14, 31.)

Res gre z učenci čez potok Cedron na Oljisko goro. Tam poklekne in moli. Naročilo nebeškega Očeta mu stopi živo pred oči, prebridko naročilo: izpiti kelih najstrašnejšega terpljenja do zadnje kapljice. V duhu gleda Judeža, kako se bliža, vidi rablje in sodnje hlapce, vervi, biče, ternjevo krono, križ, žreblje — v duhu gleda svojo žalostno mater pod križem — svojo zapuščenost na križu. Koliko ostrih mečev za vbogo Serce Jezusovo! Človeška natora njegova se vstavlja tako neznosnemu terpljenju, Gospod se trese od straha, kervav pot ga oblije, moči ga zapuščajo, onemogel se zgrudi na zemljo v nepopisljivi serčni bridkosti. In kaj stori Gospodovo tako stiskano Serce? Vdano v božjo voljo in pokorno nebeškemu Očetu mu narekuje gorečo molitey: „Oče! ako hočeš, vzemi ta kelih od mene; vender ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi.“ (Luk. 22,42.) Ker nebeški Oče ne vzeme keliha terpljenja od Jezusa, mariveč hoče, da ga izpije, gre Gospod svojemu terpljenju nasproti, popolnoma vdan v voljo Očetovo. Naj le pride Judež, naj pridejo rablji, naj ga čaka še tako strašno terpljenje, Serce Jezusovo je oboroženo z nepremagljivo ljubeznijo, je pripravljeno biti pokorno do smerti. — Do pičice je spolnil Gospod naročilo Očetovo, in poravnal veliki dolg človeškega rodu; njegovo Serce je bilo pokorno do poslednjega dihljeja, do klica na križu: dopolnjeno je! Kaker odperta knjiga je pred nami Serce Jezusovo, knjiga, ki beremo iz nje: velik je Bog, vse ljubezni vreden. — Po zgledu Gospodovega Serca ga moramo ljubiti, moramo slušati njegove zapovedi.

Nebeški Oče je tudi naš Bog. Vsi imamo zapoved ljubiti ga ize vsega serca, ize vse duše in ize vse svoje misli. Morda včasih misliš: Bog ve, ali izpolnjujem to zapoved? Zgled Jezusov ti pove, ali jo izpolnjuješ ali ne, ga li ljubiš, ali ne. Pazi tedaj zmirom na to, kaj je volja božja, da storiš v tem ali onem slučaju in leto potem stori. Ako imaš sovražnika, pojdi, podaj mu roko v spravo, potem si spolnil voljo božjo, potem res ljubiš Boga. Morda imaš težko službo, težavne stanovske dolžnosti, večkrat si zaradi tega potert — govori v takem položaju: da svet spozna, da ljubim Očeta in tako delam, kaker mi je Oče zapovedal, bom storil svojo dolžnost. Na ta način bo postalo tvoje serce, tvoje življenje podobno Gospodovemu Sercu in življenju, tako si boš pridobil vsč ljubezen Serca Jezusovega. Ljubil te bo, kaker brata, sestro, mater. Zakaj Gospod sam je rekel pri neki priliki: „Kedorkoli stori voljo mojega Očeta, kateri je v nebesih, tisti je moj brat, sestra in mati.“ (Mat. 12, 50.)

26. Serce Jezusovo, sè sulico prebodeno.

Kako se vpodablja Serce Jezusovo, vemo. Ogenj ga obdaja, ranjeno je in iz rane rosijo kapljice kervi. Pesen, ki jo mašniki molijo na praznik Jezusovega Serca, nam pojasnjuje, kaj vse to pomeni, tolmači nam 26. klic: Serce Jezusovo, sè sulico prebodeno, pove nam, kaj pomeni rana Serca Jezusovega, kaj kapljice kervi, kaj ogenj.

Kaj pomeni rana Serca Jezusovega, naj nam pojasni ta zgled. Pred več ko tisoč leti so gospodovali v Španiji Mavri. Nihče ni bil varen pred njimi. Pripoveduje se, da je stal tedaj na neki visoki planjavi grad, ki je kljuboval vsem sovražnim napadom. Vitez, ki je zapovedoval na gradu, je strogo prepovedal, da se ne sme nihče sam oddaljiti iz grada, da ga Mavri ne zalote. Vsi so ga slušali — le eden ne — njegov najmlajši sin. Enkrat se splazi iz grada ter gre v bližnji gozd na lov. Kmalu ga pogreše. Oče pošlje za njim starejšega sinu s četo brambovcev. Ko pridejo leti do gozda, začujejo vpitje; kmalu jim prileti nasproti mladenič, ki ga pode Mavri. Spopadejo se, in Mavri morajo bežati. Ali eden izmej njih verže že na begu sulico, ki zadene starejšega brata ravno v serce; potok kervi se mu vdere

iz persi, in mertev se zgrudi na zemljo. Lehko je misliti, kako je oče žaloval za njim. S kakšnim čuvstvom v sercu je pač gledal mlajši brat na mertvo truplo, na smertno rano bratovo. To sem jaz storil, moja nepokorščina je zakrivila tvojo smert, — si je moral očitati.

Ali nam ne pravi vest, da smo nekaj podobnega storili tudi mi? — Mislimo na Adama in Evo, ki sta prišla v satanovo sužnjost vsled nepokorščine. Njih otroci so zašli še bolj. Ves človeški rod bi bil imel na veke zaveržen biti zaradi greha prvih starišev. Toda Bog, ki se ni vsmilil vpornih angeljev, se je vsmilil vbozih ljudi. Z nebeškega Sijona je poslal svojega Sinu odrešit človeški rod. Res je prišel Bog Sin na svet in nas rešil iz sužnjosti satanove, ali za drago ceno — svoje življenje je moral dati za nas, sulica mu je prebodla plemenito Serce.

Dobro oglej rano Serca Jezusovega, ne bo brez koristi. Klicala ti bo, kar je klicala že premnogim, ki so jo gledali in premišljevali: tudi ti si vzrok te rane! ne žali več sè smertnimi grehi iz ljubezni do tebe prebodenega Serca!

Kaj nam kličeta kri in voda, ki rosita iz rane Serca Gospodovega? Naj nam pojasni to zopet zgled. Vzemi mo, da bi ljubil kralj tako zelo svojega podložnika, da bi zastavil svoje življenje zanj v slučaju nevarnosti. Recimo, da bi kralj resnično prejel smertonosno rano ter bi temu podložniku zaklical že v zadnjih trenutkih: Glej mojo kri, ki teče iz ljubezni do tebe.

Ke bi se kaj tacega kedaj dogodilo, kako bi govoril ves svet o takem plemenitem vladarju, kako bi se mogel le sè solznimi očmi spominjati zlasti s kraljevo kervjo rešeni podložnik svojega plemenitega dobrotnika!

In to, dragi bravec, se je resnično zgodilo; kralj vseh kraljev, Sin božji, je dal svoje življenje za te, za me, za vsacega mej nami.

V dokaz naravnost nezapopadljive ljubezni pa je že mertev dopustil, da mu je sulica odperla Serce, da je iztekla iz njega zadnja kapljica kervi.

Če imaš serce, ki kaj čuti, ne bo ti treba dolgo dopovedovati, kaj ti kličejo kapljice kervi in vode, ki rose iz rane Serca Jezusovega. Genljivo ti govore o požertvovavni neskončni ljubezni Sinu božjega.

Čujmo še, kaj pomeni ogenj, ki obdaja Serce Gospodovo. Če kralj, nenadoma vmerje priskujejo po njegovi smerti zdravniki njegovo truplo, da doženejo vzrok smerti. Naš kralj, Gospod Jezus — pravi sv. Frančisek Saleški — je sam dal odpreti svoje Serce, da bi vedel cel svet pravi vzrok njegove smerti: bolezen, ki je za njo vmerl Jezus, jo bila njegova ljubezen do nas. V odperti rani je izražena serčna želja Gospodova: ceni mojo ljubezen, vračaj mi ljubezen za ljubezen.

Prav na to nas ima opazarjati plamen okoli Serca Jezusovega. Goreč jezik je, ki te po njem vpraša Gospod: Sin moj, ali me ljubiš? Kaj odgovoriš? Kaj pravi tvoje življenje?

27. Serce Jezusovo, vir vse tolažbe.

Kako prijetno so Adamu in Evi potekali dnevi v raji! Nista poznala žalosti, ne terpljenja in bolezní, ne drugih križev in težav. Ali po grehu je bilo konec vse te sreče. Zopet vidimo enega žalostnih nasledkov greha, to so križi in težave, ki jih je polno človeško življenje.

Človeško serce pa tako hrepeni po sreči, takorekoč sili človeka, da hiti za njo. In res hiti, ali vedno so mu na poti različne bridkosti — poskuša to in ono, prave sreče ne najde. — Pač! najde jo tedaj, ko se odpove grehu, ko se zateče k Sercu božjemu, ki je vir vse tolažbe. Poglejmo, kako.

Serce Jezusovo je serce njega, ki nam rad pomaga in zmirom more pomagati, ke bi nas tlačilo tudi vse gorje sveta.

Pred vsem nam Gospod rad pomaga, ker ima vsmiljenje in sočutje z nami. Kedor je sam okusil dosti britkega na svetu, njemu se smili — če je količkaj plemenit človek — vsaki bližnji, ki ga tarejo križi in težave. Če drugače ne more pomagati, vsaj sè sočutjem, s tolažljivo besedo mu lajša terpljenje. Vsi vemo, da je božji Zveličar sam preterpel na zemlji neizrekljivo veliko. Pri koliko prilikah je dalje pokazal, kako sprejemljivo je njegovo Serce za bridkosti bližnjega! Mari ni silno tolažljivo za vsacega zemeljskega terpina, če pomisli, da ima Serce božje vsmiljenje in sočutje ž njim? In če še pomisli, da je to blago Serce serce več-

nega, vsegamogočnega Boga, ki tudi v največi sili še zmirom lahko pomaga, in tudi gotovo pomaga na ta ali oni način — mari ne bo našel v veri in zaupanju na to vsmiljeno, božje Serce vira vse tolažbe? Gotovo ga to našel, kakor so ga našli že tisoči in tisoči zemeljskih terpinov vseh časov, vsake starosti, vseh stanov.

Če hočemo tudi mi v Gospodovem Sercu vir tolažbe imeti v križih in težavah, ki je ž njimi posejana pot skozi to solzno dolino, treba je le, da se mu približamo z vernim, zaupnim sercem, z drugimi besedami: resnični častivci Jezusovega Serca moramo biti, potem bomo gotovo tudi mi deležni tolažljivih obljub, ki jih je vsem pravim častivcem svojega Serca Gospod sam dal.

Francišškani v Brežicah.

P. A. F.

B. Zgodovina samostanske cerkve.

III. O bratovščinah in drugih pobožnostih nekedaj in zdaj.

Pater Virgilij Greiderer pravi, da so bile v naši cerkvi postavno vpeljane: kratovščina karmeljskega škapulirja, nadbratovščina sv. Frančiška in bratovščina sv. Antona Padovanskega.

1. Bratovščino karmeljskega škapulirja so ustanovili z dovoljenjem patra Karlja Filiberta Barberi, generalja karmelitov, leta 1702; potem je pater Jakob Aljbert Kavina (Cavina), generaljni vikar ravno tistega reda, vstanovo poterdil in dovolil samostanskemu predstojniku, da sme še druge svoje redovnike pooblastiti (delegare), da bodo blagoslavljali škapulirje, sprejemali v bratovščino in v mirajočim delili vesoljno odvezo. Ta bratovščina je imela svojo kapelo in v nji svojo grobnico; vsako prvo nedeljo v mesecu je imela po mestu svojo mesečno procesijo, dokler ni vlada prepovedala vseh procesij, razen na praznik presv. Rešnjega Telesa, velikonočne, križevega tjedna, za dež ali za lepo vreme.¹⁾ Vsak mesec je imela slovesno peto sveto mašo za mertve ude, za ketere je bil oljtar v tej kapeli.

¹⁾ Verordnung, Wien. 27. Dec, 1782.

privilegirani.¹⁾ Prav slovesno je obhajala nedeljo po karmeljski Materi božji. Veliko mašo in popoldne procesijo je imel navadno kostanjeviški opat, ali pa leskovski, šentjernejski ali kateri drugi bližnjih župnikov. Ko je vlada odpravila vse bratovščine, je počasi zaspala tudi ta. Pred nekaj leti so zopet začeli vpisavati. Zdaj je vpisanih v novi knjigi 4378 udov.

2. Bratovščina pasu sv. Frančiška Serafinskega je bila vpeljana v vsakem samostanu naše stare redovne okrajine hervatsko-kranjske svetega križa. V ljubljanskem samostanu in prej ko ne tudi v dragih samostanih je bila vpeljana leta 1682. Namen te frančiškanske bratovščine je, svetega Frančiška na poseben način častiti, njegovo varstvo si zaslužiti s tem, da se udje navzamejo njegovega duha, in naposled po njegovem posredovanju dobivati posebne milosti za se, za svoje domače in vso sveto cerkev. Imeli so svoj oltar, ki je imel pravico popolnega odpustka enkrat na teden (v Ljubljani vsak ponedeljek). Pervo nedeljo vsakega mesca so imeli popoldne svojo pridigo in potem svojo mesečno procesijo. Ta bratovščina je v naših krajih zdaj popolnoma pozabljena.

3. Bratovščina sv. Antona Padovanskega je bila tudi vpeljana, kakova pa, ni povedano. Zdaj je vpeljano v vseh naših samostanih novo zedinjenje sv. Antona Pad. V tej cerkvi je do zdaj 335 udov vpisanih.

Tretji red svetega Frančiška. — Kaker v vsaki frančiškanki cerkvi, je tretji red vpeljan tudi tukaj. Veliko udov pa ni nikedar imel, ker so blizu frančiškanski samostani v Klanjcu, štiri in pol ure od Brežic, v Berdovcu, 2 uri, v Samoboru tri in pol, v Kerškem kapucinski samostan, dve uri oddaljen. Tretji red rabi zdaj karmeljsko kapelo ko svojo. Ima lep in drag zlat mašni plašč, zastave pa še nima. Imenik udov tretjega reda so koljiker toliko vredili pred 12 leti. Leta 1904 je bilo 1539 udov moških in ženskih tukaj sprejetih v tretji red. Starih imenikov ni;

---

¹⁾ Breve Pii VI, dd. 28... anno pontificat. 3. (1777.) ad septennium. vsak dan v osmini vernih duš in vsako soboto za rajne ude, naj mašuje, kedor hoče.

kaker povsod, je bil tretji red tudi tu pred 40—50 let zelo zaničevan in sramoten.¹⁾

P. Greiderer pravi, da sta bila zmiraj po dva pridigarja nastavljena v tem samostanu; navadni je pridigal ob nedeljah, prazniški je imel pridige pa ob praznikih in drugih slovesnostih. Razen tega so imeli postne pridige in eno nedeljo vsakega meseca pridigo, preden so začeli moliti sveti križev pot. Slovesno so obhajali praznik in nedeljo mej osmino sv. Antona Padovanskega, nedeljo po karmeljski Materi božji s procesijo, porcijunkulo, obletnico posvečenja samostanske cerkve, nedeljo namreč po sv. Jerneju, praznik sv. Frančiška Serafinskega 4. oktobra, in praznik brezmadežnega spočetja Marije device, na osmino (15. decembra) so imeli procesijo sè zahvalno pesnijo *Te Deum*. Ob teh slovesnostih so prosili imenitniše duhovnike za velike svete maše in pridige.²⁾ Razen škapulirskih mesečnih procesij so se verni zelo vdeleževali pobožnosti svetega križevega pota. Do leta 1686 so imeli odpustke za to pobožnost samo v Jeruzalemu; 5. septembra in 6. novembra 1686 je podelil papež Inocencij XI. odpustke jeruzalemskega križevega pota vsem frančiškanskim križevim potom pa samo za frančiškane. Papež Benedikt XIII. še le je dovolil (3. marcija 1727), da se morejo vdeleževati teh odpustkov in jih tudi dušam v vicah darovati vsi verni, vendar samo pri frančiškanskem križevem potu. Vsak frančiškanski samostan je imel svoj križev pot ali kaljvarijo; prva postaja je bila v frančiškanski cerkvi ali pa pred njo v posebni kapelici, druge kapelice so postavili zraven ceste ali poti na kak hrib, v Brežicah proti sedanji cerkvi svetega Lenarta. Relievna podoba tretje postaje je vzdana v znamenju pri cerkvi sv. Roka. Pri cerkvi sv. Lenarta na starem in opuščnem pokopališču stoji še zdaj 14. postaja, kapelica božjega groba, ki je ponarejena kaker drugod po kapeli božjega groba v Jeruzalemu. Ker so bili podeljeni

¹⁾ S Verordnung, Wien, 5. März 1784 je bilo prepovedano dati vesoljno odvezo, ali kak drugi blagoslov; Verordnung, Graz 15. Juli 1784. je prepovedala vse osmine, devetdnevnic in druge pobožnosti, tudi ustanovljene.

²⁾ Diarium Conventus Runensis ab anno 1752.

odpustki samo frančiškanskim križevim potom¹⁾ si lahko mislimo, kako obilno so se vdeleževali verni iz mesta in drugih bližnjih župnij.

Eno nedeljo vsakega meseca je imel popoldne za to postavljen pater²⁾ v samostanski cerkvi pridigo o križevem potu, potem so šli iz cerkve v procesiji od postaje (kapelice) do postaje, do cerkve sv. Lenarta. Na koncu je dajal pater poljubiti vernim košček Kristusovega križa. Tako so molili križev pot, dokler ni cesar Jožef II. tudi te procesije prepovedal. Kedaj so postavili križev pot s podobami v frančiškanski cerkvi, ni znano. Zgodovina te cerkve pravi, da so leta 1778 stare podobe križevega pota v cerkvi prenovili z okvirji, v ketere so položili steklene šipe.³⁾ Sedanji križev pot je blagoslovil rajni pater Aljbin Bregar 11. avgusta 1893.

Verni radi hodijo v to cerkev, kar priča, da jih je bilo obhajanih lansko leto čez. 25.000, dasiravno hodijo patri pomagat spovedovati iz samostana tudi v bližnje župnije, zlasti v adventu in postnem času.

Samostanska cerkev v Brežicah nima ne starih, ne dragih mašnih plaščev, ali kelihov. Razen imenovanih treh aljturnih podob⁴⁾ in nenavadno velikega koščka svetega križa, nima obenih starih vmetalnih ali sicer drugocenih reči.

---

¹⁾ Papež Klemen XII. je podelil imenovane odpustke vsem križevim potom, v cerkvah, kapelah, samostanih, bolnišnicah in na drugih svetih krajih, kjer ni blizu frančiškanskega križevega pota ali kaljvarije in ako so blagoslovljeni od zato pooblaščenega frančiškana. (Breve Exponi nobis 16. Januar. 1731). Papež Pij IX. je dovolil 14. majnika 1871., da se sme postaviti sveti križev pot z odpustki v vsaki cerkvi, kapeli... tudi, kjer je frančiškanski samostan s cerkvijo.

²⁾ P. Greiderer, tom. I. pag. 136.

³⁾ Diarium Conventus Runensis de anno 1752. Tom. I. sub anno 1778.

⁴⁾ L. c. N. 5. «Sunt et aliae Imagines Dni Mezingen, quae post fata (?) famam artificis depraedicant».

Spomini na moje romanje v Sv. Deželo.

P. E. P.

23. Iz Jeruzalema v Betlehem.

Dne 21. februarija sem maševal na Kaljvariji in sicer na mestu 13. postaje, kjer se mašuje celo leto maša praznika Matere Božje sedem žalosti. Kako globoko seže zlasti na tem mestu mašniku v serce sequentia (t. j. naslednica) „Stabat Mater“ (žalostna je mati stala) in pa besede evangelija: „Poleg križa Jezusovega pa so stale njegova mati in sestra njegove matere“. (Jan. 19,25). Kako milo se glasi zlasti tukaj na Kaljvariji priserčna prošnja, ki jo moli mašnik pred darovanjem. „Spomni se nas, o Devica, o Mati, ki stojiš pred obličjem Najvišjega, in govori dobro za nas, da odverne od nas svojo jezo!“ — Dozdevalo se mi je pri tih besedah, kaker bi bila zginila pred menoj sedanost; gledal sem z dušnimi očmi nazaj v davno preteklost, nazaj v oni dan, ko se je veršila velika daritev na Kaljvariji. Ljudstva se kar tare in ravnokar so pribili na križ jagnje božje. Vdarci kladiva strašno odmevajo, zdivjana množica se nevsmiljeno krohota, blizu stoji Marija. Rabeljni vzdignejo križ. Marija se bliža, stopi pod križ, gleda nanj, ki visi na njem, gleda tako žalostno, tako neizrekljivo žalostno! In tema nastane, s križa se zasliši glas: «Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil!» Sonce otemni, skale pokajo, ljudje so vmorili Boga! Pod mertvim telesom sinu božjega — stabat mater dolorosa!

Po sv. maši sem se vernil v samostan sv. Odrešenika. Čutil sem, da opravljajo bratje duhovne ure, toda čudil sem se, ko sem opazil, da so to nedeljo mej patri in kleriki tudi dečki pevci na koru, ki so prav dobro izgovarjali besede brevirja, in ko so bile opravljene duhovne ure, lepo peli koraljno mašo.

Še dopoldne smo se hoteli odpeljati proti Betlehemu in sicer tako, da bi prišli okoli poldne v Tantur, kjer imajo vsmiljeni bratje svoj samostan. P. prior, po rodu Kočevar, je povabil nas, svoje rojake, svoja sobrata, ki sta z nami priromala v Jeruzalem, avstrijskega konzula sè soprogo in duhovnike iz avstrijskega gostišča. Da ni pozabil ljublje-

nega p. Hermeta, jeruzalenskega župnika, po rodu Čeha, je samo ob sebi umevno. Bilo nas je lepo število samih Avstrijcev.

Pri Jafskih vratih so nas čakali vozovi, ki seveda niso bili neobhodno potrebni, ker je Tantur le dobro uro hoda od Jeruzalema. Cesta gre najprej v dolino Gihon, kjer je na levi suljtanov tolmun (birket es sultan). Na desni strani pa vidiš veliko židovsko gostišče, katero je vstanovil bogati židovski milijonar Mojzes Montefiore. Pustivši goro slabega sveta na levi, se vozimo vedno navkreber, dokler pridemo na planjavo Bekaa, kjer je David dvakrat premagal Filištejce. Dolina je, kaker terdijo, jako rodovitna, sicer pa podobna našemu Krasu. Poleg ceste pasejo Arabci svoje debelorepe ovce in dolgouhe koze. Kako živo me je to spominjalo lepih časov perve mladosti, ko sem vsako leto o božičnem času postavljaj jaslice, kjer nikedar ni manjkalo pastirčkov in ovčie!

Prilичno na polovici pota se kaže star vodnjak, ki ga imenujejo vodnjak modrih, ali pa vodnjak zvezde. Izročilo pripoveduje, da se je tukaj modrim zopet prikazala zvezda, potem, ko so bili odešli od Heroda. Na levo se vidi gerški samostan sv. Elija.

Pot vodi še nekoliko navkreber in pred seboj zagledaš ljubki Betlehem, in če se nazaj ozreš, vidiš za seboj resni Jeruzalem. Pogled na obe sv. mesti ti vzbuja pač resne misli, saj so se v teh mestih godile skrivnosti, ki so začetek in konec našega odrešenja.

Sedaj krene pot nekoliko navzdol mej drevjem in terjem v Tantur, ki je last vitezev maljteškega reda, kateri so pa izročili grad in bolnišnico vsmiljenim bratom. Terdi se, da je Tantur kraj, kjer je postavil očak Jakob svoj šotor, ko se je vračal iz Mezopotamije. Blizu Tantura se kaže tako imenovano grahovo polje, glede keterega pripoveduje stara pravljica, da je mili Izveličar vprašal tukaj nekega kmeta, kaj da sadi, in da mu je ta odgovoril: kamenje. Jezus pa ga je na to zavernil: „Tedaj boš pa tudi kamenje bral“. Prerokba se je, tako se terdi, tudi dobesedno spolnila. Še dandanašnji je na tem polju vse polno grahu podobnih kamenčkov. To je dalo gotovo tudi provod tej ljudski pripovedki.

Za Tanturom na desno se vidi majhino poslopje s kupljo, judom in mohamedancem enako sveto. To poslopje je grob Rahele, žene Jakobove, matere egiptovskega Jožefa. Bogati žid Montefiore je l. 1841 ta grob kupil in tako je postal judovska last. Akoravno je to poslopje v današnji obliki še precej novo, je vendar gotovo, da stoji na mestu kjer je Rahela pokopana.

V gostoljubni hiši dobrih sinov sv. Janeza od Boga so nam kaj naglo in veselo minile ure. Kmalu popoldne je bilo treba misliti na odhod v Betlehem, ki je približno pol ure oddaljen od Tantara.

Kaker nekedaj pastirji, tako smo govorili, ali vsaj mislili tudi mi: „Pojdimo do Betlehema in pogledjmo to reč, ki nam jo je Bog na znanje dal.“ (Luk. 2, 15).

Betlehem (to ime pomeni hišo kruha) ni bilo nikedar veliko mesto. Saj piše že prerok Mihej: „In ti Betlehem Efrata, majhin si mej tisoči v Judi, iz tebe mi pride Gospodovavec v Izraelu in njegov izhod je od začetka, od večnih dni. (Mih. 5, 2). Akoravno pa je bil in je Betlehem le majhino mesto, nam vzbuja vendar toliko lepih, genljivih spominov, da ga moramo prištevati mej najznamenitiše kraje celega sveta. Omenja se večkrat že v sv. pismu stare zaveze.

Jako lepa je lega betlehemskega mesta. Na višavi je, 846 m. nad morjem. Hrib, kaker tudi doline krog njega, je jako rodoviten in kaj dobro vspevajo tukaj oljike, smokve in terte. Že od daleč vidiš več velikih in lepih poslopji. Kaker pa je videti krasno od daleč, prav tako vmazano je to mesto v bližini. Ulice so ozke in nesnažne, prav tako kaker v drugih jutrovskih mestih. — Prebivavcev ima Betlehem okoli 6000, mej njimi 2500 katoličanov, ki se živijo večinoma z izdelovanjem raznoverstnih nabožnostnih reči, kaker se ponujajo romarjem naprodaj po vsih svetih krajih Palestine.

Hoja in vse kretanje betlehemčanov je nekako prosto in plemenito. Pisano oblečeno ženstvo pa že zdavna slovi zavoljo svoje lepote in velikega svojega poštenja. Betlehemčanke imajo na glavi erdeče, visoki turški kapi podobno pokrivalo, gosto obšito z raznoverstnim srebrnim denarjem, ki jim visi tudi globoko še po čelu navzdol. Nad kapo nosijo še pečolano.

Obzidje mesta, terdnjavskega podobno, oklepa tudi dve cerkvi in tri samostane. Mi smo prišli v naš samostan popoldne ko so peli večernice. Ker so bili patri vsi na koru, smo šli tudi mi gori in ostali smo tam še pri litanijah. Orgljal je neki zamorski pater jako poskočno in veselo. Samostanska cerkev, ki je ob jednom tudi župna, je zidana v romanskem slogu in posvečena sv. Katarini. Poprej je stala tukaj priprosta kapelica. To cerkev so dozidali s prostovoljnimi milodari, zlasti pa sè zdatno podporo našega cesarja. Posvetili so jo prav na cesarjev rojstni dan 18. avgusta l. 1882. Ker je bilo že precej pozno popoldne in smo hoteli dobro porabiti čas, smo pogledali najpoprej neketere znamenitosti v mestu.

Na južni strani mesta je votlina, ki se imenuje : „mlečna jama.“ Od zunaj je podobna kapelici, od znotraj je pa naravna duplina notri je aljtar. Kamen te votline je bel in jako mehak. Odtod ime mlečna jama. Ljudska pravljica namreč pripoveduje, da se je pred begom v Egipt v tej duplini Marija nekoliko pomudila, da bi nadojila božje dete. Padlo je pa nekaj kapljic nje materinega mleka na tla in od tih kapljic ima kamen te votline čudovito moč pomagati doječim materam. Ne le katoličanke, tudi gerkinje, mohamedanke in beduinke prihajajo iskat tega kamena, da ga potem zdrobljenega na vodi pijejo; mej tem se zaupno priporočajo presveti Devici. V četrtem stoletju je sezidala tukaj sv. Pavla samostan, kjer je živela sè sv. Evstohijo in drugimi pobožnimi ženami. Leta 1375 so spremenili frančiškani votlino v kapelo in zdaj se vsaki dan mašuje notri. — Blizu te votline se kaže hiša sv. Jožefa; to hišo je sv. Jožef, po misli neketerih, podedoval, ko se je vernil iz Egipta; drugi pa terdijo, da je imel že poprej tukaj hišo, toda v najem oddano in njegov najemnik ga ni hotel sprejeti v božični noči. — Proti vshodu so nam pokazali Bozovo polje, kjer je Ruta pobirala klasje in pa kraj, kjer so čuli pastirji pri čredah. Tukaj stoji sedaj majhina cerkvica v sredi oljikovega gojzdiča.

Vernivši se, ogledamo še glavno svetišče, cerkev Jezusovega rojstva. Že prvi kristjani so sezidali v prvem stoletju na kraju Gospodovega rojstva kapelico, ki jo je pa cesar Hadrijan razdejal in nato posvetil kraj paganskim

malikom nesramnosti. Cesarica Helena je zopet očistila to svetišče in začela zidati prekrasno baziliko, ki jo je cesar Konstantin dozidal. Cerkev ima gol strop; mogočni stebri jo dele v pet ladij. Žal, da so Gerki zazidali cerkev prav tam, kjer se pričinja poprečna ladija. S tim zidanjem so pokvarili eno naj lepših in najstarejših svetišč na svetu. Poprečna ladija, ki Gerkom zdaj služi za cerkev, je sezi-dana prav nad votlino Gospodovega rojstva.

Kraj rojstva Gospodovega ni bil na pol razdert hlev, kaker se to večkrat piše in riše, bila je mariveč naravna votlina, ki je služila pastirjem, da so ob slabem vremenu noter gonili svoje črede. Votlina, ki prideš vanjo po 16 stopnjicah navzdol, je 12 m. dolga, 4 m. široka in je vsa preprežena s preprogami in razsvetljena z dragocenimi sve-tilnicami.

Lehko si misliš, ljubi bravec, s kakimi čutili stopi kerščanski romer v to votlino. Pobožnost mu moti le turški vojak, ki ima paziti na to, da se mej razpertimi kristjani ohrani mir na kraju, kjer so ga nekedaj angelji oznanje-vali vsim ljudem, ki so dobre volje.

Ako stopiš par korakov proti vshoda, zapaziš v vo-tlini za seženj široko duplino. Tukaj je aljtar, ki gori pred njim 15 srebernih svetilnic. Pod aljtarjem gori pa še 11 majhnih svetilnic, ki razsvetljujejo marmornat tlak, na ke-terem je sreberna zvezda z napisom: „Hic de Virgine Maria Jesus natus est“. Tukaj je bil od Device Marije Jezus ro-jen. — Že latinski napis priča, da je bilo to sveto mesto nekedaj last katoličanov, toda Gerki so jim ga vzeli sè silo in dandanašnji katoličanom tukaj niti maševati ne puste.

Želel bi ti, dragi bravec, da bi kedaj sam občutil, koliko moč ima na tem svetem mestu beseda: „t u k a j“. Nepremično gleda romar sreberno zvezdo in njen napis; nepremagljivo ginjenje ga primora, da pade na kolena in poljubi tla, tako sveta!

O srečna božična noč, kako lepe so tvoje skrivnosti! Tukaj v tej duplini je bil rojen Zveličar sveta, tukaj ga je v prvič objela presveta Devica! Tukaj sem molil tudi jaz in razumel sem bolje, kaker kedaj poprej, začetek cerkvenih molitev božične noči: „Kristus nam je rojen, pridite molimo! — Pridite in molimo in padimo na tla in jokajmo pred Go-

spodom, ki nas je vstvaril.“ — On je sicer vbožno dete, ki v jaslih milo joče, toda on je naš Gospod in naš Bog, „mi pa smo ljudstvo njegovo in ovce njegove paše“.

Od mesta rojstva Gospodovega tri stopinje nižje je kapelica svetih Treh kraljev. Tukaj — tako terdi izročilo — so stale jaslice. Tukaj stoji aljtar katoličanov. — Kedo bi mogel popisali čustva, ki tukaj, napolnjujejo serce vernega romarja. Tukaj, prav tukaj je bil rojen Izveličar sveta, tukaj je bil položen na terdo slamico, tukaj je pretakal svoje perve solze, tukaj so ga molili priprosti pastirji, tukaj se je vstavila skrivnostna zvezda, ki je pripeljala modre z Jutrovega; tukaj na okoli se je razlegalo angeljsko petje, ki je oznanjevalo slavo Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.

Proti severu se pride skozi majhin prehod v kapelico sv. Jožefa, ki je bil po izročilu tamkaj tedaj, ko je rodila prečista Devica Izveličarja sveta. Tukaj je svetnik tudi počival, ko je slišal glas: „Vstani, vzemi dete in njegovo mater in beži v Egipt in bodi tam, dokler ti ne porečem, zakaj Herod bo dete iskal, da bi ga končal“. Mat. 2, 13. — Iz te kapelice se pride v duplino nedolžnih otročičev, katerih trupla so po izročilu tukaj skupno pokopali. — Za to duplino je duplina sv. Evzebija iz Kremone, ki je bil učenec sv. Jeronima in je tukaj vmerl. Ako greš še nekoliko naprej, prideš v precej veliko kapelo sv. Jeronima, ki ima dva aljtarja; ob vshodu je aljtar, kjer ste pokopani učenki sv. učenika, sv. Pavla in sv. Evstohija, na zahodu je pa aljtar, kjer je bil pokopan sv. Jeronim, keterega truplo so pa pozneje prenesli v Rim. Iz te dupline se pride v zadnjo kapelo, ki je bila molitvenica in prebivališče sv. Jeronima. Tukaj je živel veliki svetnik ločen od sveta, tukaj je molil in učil se, tukaj je prestavljal z velikim trudom sv. pismo iz hebrejskega na latinski jezik. — Ako se verneš iz te kapelice nazaj do kapelice sv. Evzebija, prideš po tesnih stopnjicah v cerkev sv. Katarine.

Kajne, ljubi bravec, tudi ti bi želel biti kedaj tako srečen, da bi mogel klečati in moliti v Betlehemu in počastiti kraj Gospodovega rojstva. — Pa, ako ti to ni mogoče, vedi, da ti Betlehem nadomešča vsaka naša cerkev. Darity sv. maše ni le spomin Gospodove britke smerti, ampak

tudi spomin Gospodovega rojstva v betlehemiški duplini. Poglej! pri vsakem povzdigovanju se ponavlja spomin rojstva Gospodovega. Ko mašnik spregovori besede posvečenja, se Jezus tako rekoč z novega rodi, da ostane kot ljubo dete mej nami na altjarju. Betlehem pomeni hišo kruha. Tudi naš tabernakelj je hiša kruha in vsak altjar so jaslice. Ako to pomislimo, ali se ne bomo radi bližali sv. Rešnjemu Telesu, da Jezusa, pod podobo kruha skritega, molimo in v zakramentu ljubezni pobožno sprejmemo?

(Konec tega pogl. prih.)

Šd kođ terpljenje?

Terpljenje je slovesno prišlo na ta svet skoz vrati greha. Na svetu se je za zmirom vstanovilo, in dokler bo na njem vladal greh, namreč do sodnjega dneva, se ne bo s tega sveta spravilo.

Kaker ni Bog vstvaril greha, tako ni on vzrok terpljenja, nesreč in solza. Sam človek, grešnik, se je spravil v ta žalostni položaj. Bog se posluži terpljenja, zato, da nas tako rekoč zoper našo voljo zopet k sebi pripelje.

P. H. R.

Polazišne besede sv. Alfonsa.

„Nikar se vznemirjati zavolj raztresenosti pri molitvi. Dokler jih radovoljno ne gojiš, se ti ne bodo v greh štele.

Bog ima vsmiljenja z našo slabostjo, vsled ketere se vzbujajo v nas proti naši volji vsakoverstne misli.

P. H. R.

Sv. Večeslav, veliki častivec presv. rešnega telesa.

Bila je temna, zimska noč; debel sneg je pokrival zemljo, močan veter je pihal in sneg po ulici metal. Ne ki mož je bosonog korakal po ulicah, velikega in imenitnega mesta, ter pred vratmi raznih cerkvá, v katerih je Bog imel veselje mej nami prebivati, poklekaval. Ta mož je bil slavni kralj češki, sv. Večeslav. Pri teh nočnih sprehodih je sv. kralja spremljeval njegov prijatelj,

in ljubljenec Podivin. «Veličanstvo», je rekel ta, «mene jako zebe, ne morem več naprej.» «O prijatelj» odgovori kralj «hodi skerbno po mojih stopinjah». Ko je torej Podivin hodil po Večeslavovih stopinjah, si je ogreval vse telesne ude; kraljeve stopinje so bile gorke.

Hodimo tudi mi po stopinjah Kristusovih, in one bodo naše serce povzdignile in oživile, ogrele in razširile.

P. H. R.

Bf. Janez Vijanej o terpljenju.

O, ljubimo svoje križe, ker so zlati! Sprejemajmo hvaležno iz božjih rok te iz pravega zlata in z dragocenimi biseri okrašene križe. Tožiti se ali godernjati čez križe pomeni jemati te bisere vun iz križev. Pazite, da na posled svojih križev ne oropate vseh biserov.

V veliko srečo bi si šteli, ke bi imeli kak ostanek ali košček svetega križa, na katerem je naš Zveličar vmerl; ali pomislite, da so vaše skerbi, vaša terpljenja, vaše kete-re si bodi britkosti, pravi križ Jezusa Kristusa; in ti vaši križi so bili politi s presveto kervijo.

Ta križ bo vaše duše rešil, saj je rešil celi svet: milijone vbozih grešnikov se je le po križu rešilo; srečali so križ na grešni poti, to je: prišla je britkost, in glej obernili so svoje serce h Bogu, in križ jim je zaslužil nebesa.

P. H. R.

Važno.

Biti dober in ko tak veljati pri družih, je nevarno. Zdeti se dober in ne biti, je gerda hinavščina. Biti dober in se ko tacega ne kazati, je biti ponižen v veliko dušno korist.

P. H. R.

Cerkev Matere Milosti v Mariboru.

Dolžnost nas veže, da spet nekaj omenimo o naši Marjini cerkvi v Mariboru. Kar smo upali, smo dosegli: Že imamo nov veliki altar in prestol za čudodelno podobo Matere Milosti, ki vsem močno dopadata. Ker je vsa stavba bila že v začetku svetemu Antonu Padovanskemu in sveti Filumeni v posebno varstvo izročena, sta oba čudodelna svetnika dobila v novi cerkvi vsak svoj altar — vender jima

še manjka lepih nastavkov. Te nastavke hočemo kakor hitro mogoče oskerbeti. Enako mislimo na nov sv. križev pot, če nas naši družniki s svojimi prispevki ne zapustijo. Ker naša družba šteje blizu 66000 udov, bi nam bilo jako pomagano, ke bi družniki vsaj še enkrat v življenju prevzeto dolžnost storili. Čim zvestejši bodo z milodari, tem hitreje bomo napredovali v lepotičenju cerkve Matere Milosti. Nove družnike pa vedno radi sprejemamo.

Frančiškanski samostan v Mariboru dne 21. avgusta 1905.

P. Kalist Heric
gvardijan in župni upravitelj.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo: č. p. Jožef Bizavičar, mašnik 1. reda sv. Frančiška, bivši dolgoletni voditelj tretjeredne skupščine ljubljanske, pozneje predstojnik hospica in svetišča na Brezju in voditelj tamkajšne tretjeredne skupščine, † ravno tam 8. kimavca t. l. v 61. letu svoje starosti; rajne tretjerednice skupščine trojiške: Marija Ahec, Helena Bezjak in Barbara Dovečar od Sv. Lenarta pri Vel. ned., Terezija Muršec, Marija Benko in Terezija Irgelj od Sv. Urbana, Frančiška Šafarič od Sv. Jurija na Ščavnici, Barbara Kovačič iz Ljutomera, Marija Edelsbruner od Sv. Ane († ko šolska sestra v Daljmaciji), Helena Letnik od Sv. Ruperta († ko vsmiljenka v Ljubljani), Terezija Močnik od Sv. Antona, Marija Beloglavec iz Negove, Neža Muršec od Sv. Boljfenka, Neža Belšak, iz Polenšeka, Ana Pavlič od Sv. Petra pri Radgoni, Barbara Zemljich in Johana Berložnik od Sv. Benedikta. Poslednja je bila celih 30 let hudo bolna; rak ji je razjedal obraz in roko, a pri vsem tem je bila vedno zadovoljna ter vesela in daleč na okrog najlepši zgled prave kerščanske poterpežljivosti.

Nadalje priporočajo v pobožno molitev: J. Kl. nekomlado mater (tretjerednico) za ozdravljenje nevarno bolne noge; dva brata, da bi postala prava kristijana in bi se mej njiju povernila bratovska ljubezen; sama sebe za dušni mir in telesno zdravje; neka vboga žena, ki jo je zadela velika nesreča v zakonskih zadevah, da bi se stvar poravnala in bi bila rešena serčnih bolečin; neka tretjerednica priporoča nekø družino, zlasti mater, da bi imela večø skerb za versko vzgoje otrok; sebe pa za poterpežljivost; P. M. za zdravje oči in da bi nazaj dobil neki vkraden denar; J. L. tretjerednica priporoča sebe, svojega moža in svojo hčer za zdravje, sinu za spreobrnjenje in vse svoje otroke za milost pobožnega življenja in srečne smerti; V. Š. pri-

poroča nekega mladeniča, da bi se vernil na pot pokore; neka oseba se priporoča za srečo in blagoslov pri svojem imetju, milost sv. Duha vsej svoji družini, tudi v neki poseben dober namen; neki mož za zdravje itd., neka oseba ravno tako; neka tretjerednica tudi blizu tako; neki dijak za srečen napredek; neki tretjerednik iz Ljubljane za ljubo zdravje.

Zahvalo za vslišano molitev

naznanjajo: M. Br. pri čč. š. sestrah v M. za ozdravljenje in druge milosti; L. V. od Sv. R. za ozdravljenje živinčeta; M. M. v M. za ozdravljenje več let bolne noge; F. P. za srečo in zdravje in druge milosti: neki dijak za pomoč pri učenju; tretjerednica iz K. ozdravljenje noge; P. H. iz Šm. za ozdr. bolezní v gerlu; M. A. P. za pomoč v britkostih dušnih in telesnih; nekedo, da se je posrečila nevarna operacija.

Rimsko-frančiškanski koledar za leto 1905. Mesec oktober.

1. Ned. 16. po bin. (ročnovenska); zv. Ludovika, vd. 2. r.	17. Tor. Sv. Hedviga, vd.
2. Pon. Sveti angelji varuhi. P. O.	18. Srd. Sv. Lukež, evang.
3. Tor. Sv. Kozma in Damijan m.; prenesnje trupla sv. Klare.	19. Čet. Sv. Peter Aljkantarski, sp. 1. r. P. O.
4. Srd. Sv. <i>Frančišek Seraf.</i> P. O.	20. Pet. Sv. Janez Kancij, sp.
5. Čet. Zv. Janez Pinski, sp. 1. r.	21. Sob. Sv. Uršula in tov. dev. mt.
6. Pet. Sv. Marija Frančiška, d. 3. r. P. O.	22. Ned. 19. po bin. zv. Ladislav sp. 1. r.
7. Sob. Sv. Henrik, cesar.	23. Pon. Sv. Janez Kapistran sp. 1. r. P. O.
8. Ned. 17. po bin. Materinstvo bl. dev. Marije; sv. Brigita, vd.	24. Tor. Sv. Edvard, kralj.
9. Pon. Sv. Dionizij in tov. mart.	25. Srd. Zv. Frančišek Kaljdero- ljski, sp. 1. r.
10. Tor. Sv. Frančišek Borgija, sp.	26. Čet. Sv. Lin, papež, mart.
11. Srd. Osmína sv. Frančiška Ser.	27. Pet. Sv. Brunon, sp.
12. Čet. Sv. Serafin, sp. 1. r. (kap.)	28. Sob. sv. Simon in Juda, apost.
13. Pet. Sv. Daniel in tov., m. 1. r. P. O.	29. Ned. 20. po bin. Spomin. sve- tih ostankov, ki se hranijo v naših cerkvah; sv. Pavla Man- tovanska, d. 2 r.
14. Sob. Sv. Kalist, pap. mart.	30. Pon. Zv. Teofilj Kurtski, sp. 1. r.; zv. Ljberat, sp. 1. r.
15. Ned. 18. po bin. posveč. cerk.; Devištvo bl. d. Marije; sv. Terezija, d.	31. Tor. Vigilija vseh svet. (post). Zv. Tomaž Florenški, sp. 1. r.
16. Pon. Sv. Večeslav. mart.	

P. O. pomeni popolni odpustek za vse v frančiškanskih cerkvah.
P. O. » » » samo za ude svetovnega 3. reda.

P. O. morejo dobiti udje svetovnega 3. reda tudi ob shodu in še enkrat vsaki mesec, keder si kateri sam izvoli, pod navadnimi pogoji.